

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างมากในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินตราภายในประเทศ และเป็นการดึงดูดเงินตราจากต่างประเทศ ซึ่งการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรม การขนส่ง และที่สำคัญการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการจ้างงานในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นตามมาอีกด้วย

หากพิจารณาจากสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี 2548 ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากเหตุการณ์คลื่นสึนามิถล่มชายฝั่งทะเลอันดามันเมื่อปลายปี 2547 และจากหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อโดยเฉพาะเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ตอนล่าง และเกิดแผ่นดินไหวรุนแรงต่อเนื่อง รวมทั้งราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เติบโตในอัตราสูงอย่างต่อเนื่องในปี 2547 มีแนวโน้มถดถอยลงในช่วงครึ่งแรกของปี 2548 โดยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามายังประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 5.18 ล้านคนลดลงร้อยละ 6 จากปี 2547 สำหรับในช่วงครึ่งปีหลังตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มกระเตื้องขึ้นโดยขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2 ทำให้โดยรวมในปี 2548 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามายังประเทศไทย รวมทั้งสิ้นประมาณ 11.44 ล้านคนลดลงร้อยละ 1.8 จากปี 2547

เมื่อพิจารณาจากความเคลื่อนไหวของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2548 แล้วพบว่าเดือนมกราคม 2548 ซึ่งเป็นช่วง 1 เดือนหลังเกิดสึนามิ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามายังประเทศไทยลดลงร้อยละ 30 โดยตลาดท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกซึ่งเป็นตลาดท่องเที่ยวหลักของไทย (มีส่วนร้อยละ 60 ของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดของไทย) ถดถอยลงอย่างรุนแรง โดยมีนักท่องเที่ยวเดินทางมายังประเทศไทยลดลงร้อยละ 42.6 ขณะที่นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปซึ่งมีส่วนร้อยละ 22 ของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยเดินทางเข้ามาลดลงร้อยละ 17.3 อย่างไรก็ตามจากความร่วมมือส่งเสริมตลาดต่างประเทศและจัดกิจกรรมต่างๆ ดึงดูดนักท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ส่งผลให้ตลาด

นักท่องเที่ยวต่างชาติได้เริ่มปรับตัวและขยายตัวเพิ่มขึ้นมาตามลำดับ คงมีเพียงบางช่วงที่ตลาดถดถอยลงไปบ้างเนื่องจากเกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นใจของนักท่องเที่ยว อาทิ เหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ตอนล่าง และเกิดแผ่นดินไหวรุนแรงซ้ำ เป็นต้น ทำให้โดยรวมตลอดทั้งปี 2548 ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติจึงถดถอยลงเพียงร้อยละ 1.8

ในปี 2548 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้าประเทศไทยทั้งสิ้นจำนวน 11,516,936 คน ลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 1.15 เป็นผลมาจากนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียตะวันออกซึ่งเป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยเดินทางลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 4.85 เนื่องจากการเกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย (TSUNAMI) ในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันปลายเดือนธันวาคม 2547 และปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียตะวันออกมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ โดยนักท่องเที่ยวจะมีวันพักเฉลี่ยประมาณ 8.20 วันเพิ่มขึ้น 0.07 วัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2547 โดยภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวมีวันพักสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ยุโรป อเมริกา และตะวันออกกลาง โดยมีวันพักเฉลี่ย 13.45 วัน 11.40 วัน และ 9.28 วัน ตามลำดับ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549)

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้าประเทศไทยและวันพัก ปี 2547-2548

ถิ่นที่อยู่	จำนวน (คน)		อัตราการเปลี่ยนแปลง % (+/-) ปี 2548	จำนวนวันพัก		อัตราการเปลี่ยนแปลง % (+/-) ปี 2548
	2547	2548		2547	2548	
เอเชียตะวันออก	7,034,024	6,692,982	- 4.85	5.88	5.81	- 0.07
อาเซียน	2,926,259	3,099,569	+ 5.92	5.41	4.01	- 1.40
ยุโรป	2,616,347	2,686,567	+ 2.68	12.99	13.45	+ 0.46
อเมริกา	692,827	739,707	+ 6.77	11.98	11.40	- 0.58
เอเชียใต้	468,316	518,878	+ 10.80	6.81	5.82	- 0.99
โอเชียเนีย	466,907	501,882	+ 7.49	9.47	9.23	- 0.24
ตะวันออกกลาง	289,571	304,047	+ 5.00	9.07	9.28	+ 0.21
แอฟริกา	82,711	72,873	- 11.89	9.78	6.74	- 3.04
รวม	11,650,703	11,516,936	- 1.15	8.13	8.20	+ 0.07

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550)

ทั้งนี้ในปี 2548 นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 3,890.13 บาท ลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 4.13 หมวดค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินมากที่สุดในแต่ละวันคือ ค่าซื้อสินค้า/ของที่ระลึก ร้อยละ 28.02 รองลงมาได้แก่ค่าที่พักและค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ร้อยละ 26.18 และ 18.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.2 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหมวดตามหมวดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี 2547-2548

รายการ	2547			2548		
	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)	อัตราการเปลี่ยนแปลง % (+/-) ปี 2547	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)	อัตราการเปลี่ยนแปลง % (+/-) ปี 2548
ค่าซื้อสินค้า/ของที่ระลึก	1,149.20	28.32	+ 6.99	1,089.86	28.20	- 5.16
ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	503.31	12.40	+ 7.89	494.03	12.70	- 1.84
ค่าบริการท่องเที่ยว	220.60	5.44	+ 10.65	165.68	4.26	- 24.90
ค่าที่พัก	1,067.59	26.31	+ 8.77	1,018.34	26.18	- 4.61
ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม	683.21	16.84	+ 8.06	722.97	18.58	+ 5.82
ค่าพาหนะเดินทางในประเทศ	315.25	7.77	+ 2.23	311.96	8.02	- 1.04
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	118.69	2.92	+ 5.60	87.29	2.24	- 26.46
รวม	4,057.85	100.00	+ 7.51	3,890.13	100.00	- 4.13

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550)

จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 11.52 ล้านคน มีวันพักเฉลี่ย 8.20 วัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3,890.13 บาทต่อคนต่อวัน จึงทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 367,380.36 ล้านบาท ลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 4.42

ตารางที่ 1.3 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2547-2548

รายการ	2547		2548	
	จำนวน	อัตราการเปลี่ยนแปลง % (+/-) ปี 2547	จำนวน	อัตราการเปลี่ยนแปลง % (+/-) ปี 2548
จำนวนนักท่องเที่ยว(คน)	11,650,703	+ 16.46	11,516,936	- 1.15
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย(วัน)	8.13	-	8.20	-
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	4,057.85	+ 7.51	3,890.13	- 4.13
รายได้ (ล้านบาท)	384,359.77	+ 24.28	367,380.36	- 4.42

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550)

สำหรับในปี 2549 ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติยังคงมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องมาจากปลายปี 2548 ด้วยหลายปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการท่องเที่ยวของไทย โดยเฉพาะความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในการเดินทางมาเที่ยวเมืองไทย ที่กลับคืนมาในหมู่นักท่องเที่ยวจากตลาดหลักของไทยในแถบเอเชีย ทำให้ทุกฝ่ายต่างคาดหวังกันว่า ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติจะสามารถเติบโตได้ตามปกติ และสร้างรายได้จำนวนมากเข้าประเทศ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ตั้งเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมายังประเทศไทยในปี 2549 ไว้สูงถึง 13.8 ล้านบาท และเป้าหมายรายได้ด้านการท่องเที่ยวมูลค่า 486,332 ล้านบาท (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2549)

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการกระตุ้นการเติบโตอย่างรวดเร็วของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อสามารถสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวมูลค่าเกือบ 500,000 ล้านบาทเข้าประเทศได้ในปี 2549 นั้น นอกจากจะขึ้นกับสถานการณ์ที่ไม่เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงใดมากระทบแล้ว ยังขึ้นกับการประสานความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนอย่างจริงจังเพื่อดำเนินการในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- การกระตุ้นการเติบโตอย่างรวดเร็วของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะตลาดท่องเที่ยวระยะใกล้ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
- การเร่งคลี่คลายสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ตอนล่าง เพื่อส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งสงขลาที่มีขนาดใหญ่เป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญ ซึ่งล้วนพึ่งพากลุ่มนักท่องเที่ยวมาเลเซีย และสิงคโปร์ที่นิยมเดินทางด้วยรถยนต์เข้ามาเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันหยุดตามเทศกาลต่างๆ

- การเร่งฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามันให้กลับสู่สภาพปกติปราศจากซากปรักหักพังจากสึนามิโดยเร็ว
- การสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยในการเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย
- การเร่งขยายตลาดนักท่องเที่ยวผ่านกระยะยาวอย่างจริงจังเพื่อส่งผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549)

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทย และรายได้ด้านการท่องเที่ยว

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	การขยายตัว (ร้อยละ)	รายได้ท่องเที่ยว (ล้านบาท)	การขยายตัว (ร้อยละ)
2544	10,061,950	5.8	299,047	4.8
2545	10,799,067	7.3	323,484	8.2
2546	10,004,453	-7.4	309,269	-4.4
2547	11,650,703	16.5	384,360	24.3
2548*	11,440,000	-1.8	400,000	4.1
2549**	12,400,000	8.4	468,00	17.0

หมายเหตุ : *ตัวเลขเบื้องต้น **ประมาณการ

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2549)

ถึงแม้ว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี 2548 จะลดลง แต่ก็ยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นต่อไปอีกเรื่อย ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่นั้น จะให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รวมศิลปกรรม โบราณวัตถุ และโบราณสถาน ตลอดจนวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนในท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว ก็คือ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเชียงใหม่จัดได้ว่าเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงมากมาย เป็นเมืองตากอากาศ รวมถึงมีธรรมชาติอันงดงาม ทำให้มีนักท่องเที่ยวสนใจที่จะมาเที่ยวเป็นจำนวนหลายล้านคนในแต่ละปี (เที่ยวทั่วไทยกับ “นายรอบรู้” , 2542 : 17 อ้างถึงใน เปี่ยมรัก ฉัตรธนาเสนีย์, 2546)

ซึ่งหากพิจารณา สถานการณ์การท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า กระแสการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มที่เติบโตดีมาก โดยมีอัตราการเติบโตสูงขึ้นหากเทียบกับเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะเชียงใหม่ได้รับปัจจัยสนับสนุนหลายประการ อาทิ การเปิดบริการของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) ซึ่งสามารถทำให้อัตราการใช้บริการเครื่องบินเพิ่มขึ้น

การมีสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ๆ อาทิ หมี่แพนด้า ซึ่งสามารถดึงดูดและสร้างกระแสการเดินทางท่องเที่ยวได้ดี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลให้นักท่องเที่ยวหันมาท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เชียงใหม่มีการเติบโตที่สูงขึ้น

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ด้านจำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนทั้งสิ้น 3.99 ล้านคน โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 2.16 ล้านคน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 1.83 ล้านคน จำนวนนักท่องเที่ยวที่มายังจังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2547 ร้อยละ 2.55 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 2.81 และเป็นการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศร้อยละ 2.24

ตารางที่ 1.5 สรุปข้อมูลผู้เยี่ยมชม นักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547-2548

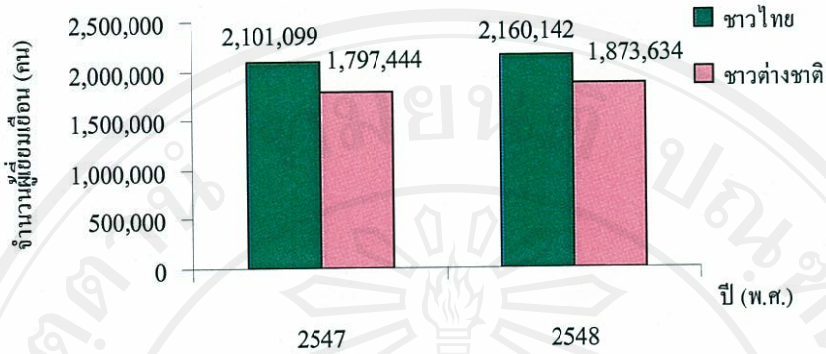
จำนวนผู้เยี่ยมชม (คน)	2547		2548		อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)	
ชาวไทย	2,101,099	53.89	2,160,142	53.35	+ 2.81
ชาวต่างประเทศ	1,797,444	46.11	1,873,634	46.45	+ 2.24
รวม	3,898,543	100	4,033,776	100	+ 2.55
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)					
ชาวไทย	1,877,194	51.81	1,992,042	52.72	+ 2.39
ชาวต่างประเทศ	1,746,201	48.91	1,786,753	47.28	+ 2.32
รวม	3,623,395	100	3,778,795	100	+ 2.36
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)					
ชาวไทย	223,905	81.32	238,100	82.39	+ 6.34
ชาวต่างประเทศ	51,243	18.62	50,881	17.61	- 0.71
รวม	275,148	100	288,981	100	+ 5.03

- หมายเหตุ : 1. ผู้เยี่ยมชม : นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
 2. นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน
 3. นักทัศนาจร : ผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 (2549)

รูปที่ 1.1 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชม เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547-2548

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 (2549)

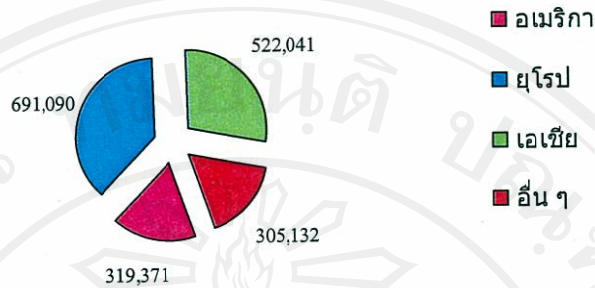
จะเห็นได้ว่าจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดเชียงใหม่ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังคงนิยมเดินทางมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ส่วนใหญ่จะเดินทางมาจากประเทศในแถบทวีปยุโรป โดยในปี พ.ศ. 2548 พบว่ามีนักท่องเที่ยวจากยุโรปเดินทางมาเชียงใหม่จำนวน 691,090 คน มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 37.61 ซึ่งมีสัดส่วนน้อยกว่าใน ปี พ.ศ. 2547 โดยในปี พ.ศ. 2547 นี้ มีนักท่องเที่ยวจากยุโรปเดินทางมาเชียงใหม่ จำนวน 812,708 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 45.21

ตารางที่ 1.6 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย ปี พ.ศ. 2548 จังหวัดเชียงใหม่

ถิ่นที่อยู่ของผู้เยี่ยมชม	นักท่องเที่ยว (คน)		นักท่องเที่ยว (คน)		ผู้เยี่ยมชม (คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อเมริกา	307,488	17.21	11,883	23.35	319,371	17.38
2. ยุโรป	668,734	37.43	22,356	43.94	691,090	37.61
3. เอเชีย	511,848	28.65	10,193	20.03	522,041	28.41
4. อื่น ๆ	298,683	16.71	6,449	12.68	305,132	16.60
รวม	1,786,753	100.00	50,881	100.00	1,837,634	100.00

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 (2549)

รูปที่ 1.2 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนชาวต่างประเทศ จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย ปี 2548
จังหวัดเชียงใหม่

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 (2549)

สำหรับด้านรายได้จากการท่องเที่ยวนั้นพบว่า รายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2548 นั้น มีสัดส่วนที่ลดลงเมื่อเทียบกับ ปี พ.ศ. 2547 คือ รายได้ในปี พ.ศ. 2548 เท่ากับ 31,120.43 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2547 เท่ากับ 45,066.89 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 30.95

ตารางที่ 1.7 แสดงรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547-2548

รายได้ (ล้านบาท)	2547			2548			อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)
	ชาวไทย (คน)	ชาวต่าง ชาติ (คน)	รวม (คน)	ชาวไทย (คน)	ชาวต่าง ชาติ (คน)	รวม (คน)	
นักท่องเที่ยว	20,444.61 (38.53)	24,126.01 (61.47)	44,570.62 (100)	11,808.57 (45.87)	18,842.55 (54.13)	30,651.12 (100)	- 31.23
นักทัศนาจร	387.24 (80.67)	109.03 (19.33)	496.27 (100)	378.61 (78.03)	90.7 (21.97)	469.31 (100)	- 5.43
ผู้เยี่ยมชมเยือน	20,831.85 (39.16)	24,235.04 (60.84)	45,066.89 (100)	12,187.18 (46.22)	18,933.25 (53.87)	31,120.43 (100)	- 30.95

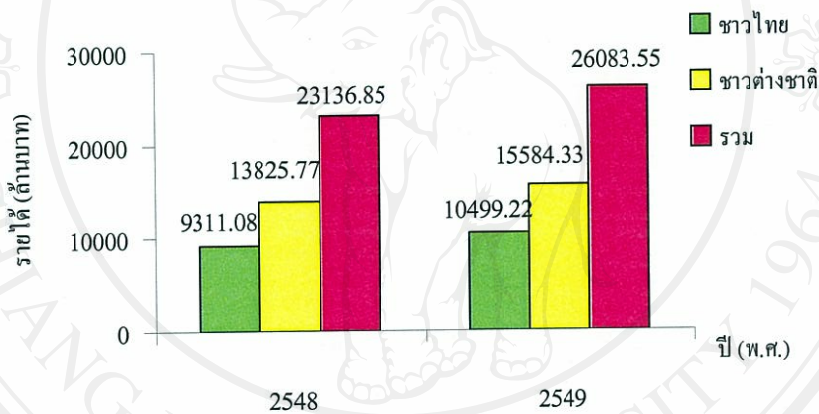
หมายเหตุ: ( ) คือ สัดส่วน ร้อยละ

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 (2549)

ถึงแม้ว่ารายได้จากผู้เยี่ยมชมเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2548 จะลดลงจากปี พ.ศ. 2547 แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งจากการวิเคราะห์รายได้จากผู้เยี่ยมชมเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2549 (ตั้งแต่เดือนมกราคม – กันยายน) ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวในช่วง 9 เดือนนี้มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยมีรายได้ประมาณ 26,083.55 ล้านบาท ซึ่งในปี พ.ศ. 2548 (ตั้งแต่เดือนมกราคม – กันยายน) มีรายได้เท่ากับ 23,136.85 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.74

รูปที่ 1.3 แสดงรายได้จากผู้เยี่ยมชมเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2548-2549 (ตั้งแต่เดือนมกราคม-กันยายน)

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 (2549)

จังหวัดเชียงใหม่ ไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และมีผู้เดินทางมาเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ รองจากกรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต แต่การสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทยยังพบว่า จังหวัดเชียงใหม่ยังเป็น 1 ใน 10 ของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีผู้นิยมเดินทางมาดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ (Honey Moon) (ผู้จัดการ, 2550) นอกเหนือไปจากนั้น เชียงใหม่ยังมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงาม มีวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบล้านนาที่เป็นเอกลักษณ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และมีบริการด้านการท่องเที่ยวที่ดี

ซึ่งหากกล่าวถึงสถานที่ที่รวมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบล้านนา ที่เป็นเอกลักษณ์และมีสินค้าพื้นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย นั่นก็คือ “ถนนคนเดิน” (Walking Street) ที่มีแนวคิดการพัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับวิถีชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเมือง ซึ่งหลายประเทศได้ดำเนินการ และ “ถนนคนเดิน” ในหลายประเทศก็ได้กลายเป็นที่รู้จักในฐานะ

แหล่งรวมงานศิลปะ แหล่งรวมศิลปิน สถานที่ที่ศิลปินอิสระจะได้ใช้เป็นเวทีในการแสดงออกทั้งงานดนตรี วรรณศิลป์ จิตรกรรม ฯลฯ ตลอดจนเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติจะต้องแวะมาเยี่ยมชม โดยในการจัดกิจกรรม “ถนนคนเดิน” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดถนนคนเดินที่ยั่งยืนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีแหล่งกิจกรรมที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตและคุณภาพเมืองให้ดีขึ้น และเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและเห็นความสำคัญในการประหยัดพลังงานและมลพิษ โดยหันมาใช้จักรยาน ระบบขนส่งหรือใช้การเดินเท้าแทน อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ถนนคนเดิน ถนนท่าแพเป็นถนนคนเดินที่ยั่งยืนต่อไป (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2545: 1)

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง โดยจะพิจารณาผลของการจัดดำเนินการ กิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ให้จังหวัดเชียงใหม่พร้อมที่จะเป็นแหล่งจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนสร้างความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน โดยผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติได้ต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อกิจกรรมถนนคนเดินถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ ได้ทำการศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อจัดกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งดำเนินการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวชมการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน โดยจะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 300 ตัวอย่าง

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปรับตัวเพื่อที่จะรองรับ การพัฒนาเพื่อให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งการท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมทั้งสามารถปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินนโยบายของรัฐ ในการส่งเสริม การท่องเที่ยวระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง และมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 นิยามศัพท์

ความพึงพอใจ (Satisfaction) คือ ความสุขสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการเข้าร่วม ได้รู้ได้เห็นในกิจกรรมนั้น ๆ

ถนนคนเดิน (Walking Street) คือ การปิดถนนเพื่อใช้เป็นสถานที่ในการพบปะชุมนุม เป็นแหล่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกทางด้านความคิด ศิลปะ คนตรี กีฬา เพื่อเป็นการ พักผ่อนหย่อนใจ ลดมลพิษ และส่งเสริมการท่องเที่ยว

ถนนท่าแพ (Tha-Phae Road) คือ ถนนท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเริ่มต้นแต่ ลี่แคววัดอุปกุด จนถึง ประตูท่าแพ ระยะทางประมาณ 950 เมตร

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (Foreign Tourists) หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางมา เยือนจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อการพักผ่อน เพื่อการประชุมสัมมนาทาง ธุรกิจ ซึ่งมีการพักค้างคืนในจังหวัดเชียงใหม่อย่างน้อย 1 คืน